

La Sagrera

Monistrol de Calders

Ubicació

Comarca:	Moianès
Lloc/Adreça:	a tocar de l'església de Sant Feliu, entre aquesta, la plaça de la Pedrera, el C/Molí i la riera.
Alçada:	442
Coordenades:	
Latitud:	41.75986
Longitud:	2.01358
UTM Est (X):	418000
UTM Nord (Y):	4623584

Classificació

Número de fitxa	08128 - 83
Àmbit:	Patrimoni immoble
Tipologia	Conjunt arquitectònic
Estil / època:	Modern Barroc
Segle	XVII-XX
Estat de conservació	Bo
Protecció	Inexistent
Ús actual:	Residencial
Titularitat	Privada
Titular:	diversos propietaris
Autoria de la fitxa	Sara Simon Vilardaga
Data de registre de la fitxa:	ds., 08/12/2018 - 01:00

Descripció

El conjunt arquitectònic que correspon al que s'anomenava la sagrera està configurat per un petit grup de cases que es desenvolupà a tocar de l'església parroquial i que equival al nucli originari del poble de Monistrol de Calders. Es tracta de les cases que es van construir a l'entorn immediat de l'església parroquial

de Sant Feliu de Monistrol de Calders i de l'antic cementiri, avui desaparegut i transformat en la plaça de l'església. Concretament, es correspondria amb les cases que avui són la Rectoria (antigament anomenat mas Guardiola), Cal Campaner, el Centre Parroquial (antigament, Ca l'Erola), Cal Tónico, Cal Pere Negre i Ca la Miquela, i potser alguna altra casa desapareguda. A part de la rectoria, la resta de cases conservades de l'antiga sagrera es troben al costat de ponent de la plaça de l'església, espai on s'ubicava l'antic cementiri, tot i que molt probablement hi podria haver alguna altra casa cap al sud o fins i tot a llevant, vers el nord hi ha la riera de Sant Joan. Antigament, les cases que haurien conformat la Sagrera serien més, incloent entre altres la zona on s'ubicava la desapareguda casa de les Monges.

Exceptuant l'actual Rectoria (mas Guardiola) adossada a l'església i que té una tipologia pròpia d'una masia; en conjunt, la resta, són edificis bàsicament del tipus casa entre mitgeres o de cap de carrer, de planta baixa, i una o dues plantes, més la darrera sota coberta, amb teulada a dos vessants i carener orientat est-oest; unes amb els murs de paredat comú vist i altres amb la superfície arrebossada i pintada. Excepte l'edifici del centre parroquial, en general la resta són de característiques similars, en algunes es pot identificar part d'estructura que pot correspondre als segles XVII i XVIII, sense descartar que puguin tenir elements anteriors, com a Ca la Miquela, així com reformes posteriors.

Observacions:

Es tracta d'una zona d'interès històric i patrimonial, no només per les característiques arquitectòniques dels edificis sinó perquè correspon amb el nucli originari del poble de Monistrol de Calders; tant l'estructura arquitectònica dels edificis conservats com el subsòl constitueixen un entorn d'interès patrimonial i susceptible de conservar restes arqueològiques.

La majoria dels edificis conservats han experimentat algunes reformes al llarg dels anys, de fet la majoria consta que foren refetes entre els anys 1690 i 1810 (ERILL; GUAL; MANENT: 2006, 36).

Història

Les sagreres eren espais considerats sagrats que es desenvoluparen a partir de l'església parroquial i cementiri, a l'entorn del qual s'establí una delimitació habitualment d'unes 30 passes; espai en el qual no s'hi podien cometre actes de violència, raó per la qual esdevenia una zona on hi havia interès en construir-hi habitatges, entre altres, a fi de gaudir de la protecció eclesiàstica. L'església parroquial de Sant Feliu està documentada des d'època medieval, concretament al segle XII, també el mas Guardiola; segurament també d'època medieval data la construcció d'altres cases a la zona de la sagrera, aquestes però degueren experimentar evolucions arquitectòniques diverses, entre les quals reconstruccions o reformes d'època moderna, quedant testimoni d'actuacions del període barroc i modern, destacant els segles XVII i XVIII i que han perdurat fins als nostres dies.

Sembla que a la zona de la Sagrera de Monistrol de Calders també hi hauria la capella de Sant Joan del Solà, segons consta referenciada en la documentació en que es cita aquesta església. Al segle XVII s'esmenta el lloc anomenat la Sagrera de Monistrol de Calders, segons es recull en un document de 1840 en sobre un cens d'un hort situat en aquest indret davant la capella de Sant Joan (ACA, Josep Ribot de Morató, Notari públic de Mojà: Manual comú, 1840-1842).

Bibliografia

-ERILL I PINYOT, G.; GUAL I PURTÍ, J.; MANENT I ORISTRELL, LI. (2006): Monistrol de Calders. El poble dels pagesos enginyers. Ajuntament de Monistrol de Calders, Diputació de Barcelona i Consorci per la promoció dels municipis del Moianès.

-PERARNAU I LLORENS, J.; PIÑERO I SUBIRANA, J. (1993): Monistrol de Calders. La seva història i

el seu patrimoni. Ajuntament de Monistrol de Calders, Diputació de Barcelona i Consorci per la promoció dels municipis del Moianès.

-GUAL I PURTÍ, J. (2010): Monistrol de Calders, del calaix, una imatge i una història. Ajuntament de Monistrol de Calders i Zenobita edicions.

